

grafi 2. Timer for dette Fag i hver af de to øverste Klasser, og i den tredie de 3 Professorer i Naturhistorie ganske det samme for denne, idet alle 4 henviste til deres Fags store pædagogiske og almindelige Betydning. I samme Retning gik en til Ministeriet indgivet Skrivelse fra de københavnske Naturhistorie- og Geografilæreres Organisation; de ønskede, at der i 5te—6te Klasse skulde gives det samme Maal af Tid til Undervisningen i Fysiologi og Geologi, og dernæst vilde de gerne have indført en anden Plan for Naturhistorieundervisningen i 1ste—4de Klasse.

Skønt Ministeriet efter at have hørt disse forskellige Udtalelser var tilbøjeligt til at søge Andragendet fremmet ved Lovgivningsmagts Medvirkning, idet efter dets Skøn Stemningen for Oprettelsen af den 3die Retning var saa almindelig udbredt, at det ikke blot var fuldt forsvarligt at imødekomme den, men endog næsten nødvendigt ikke at tøve længere med Forsøget, kom det dog efter nøjere Overvejelse til den Anskuelse, at det ikke vilde være rigtigt at blive staaende alene herved. Hvis nemlig de to bestaaende Retninger inden for den lærde Skole virkelig ere behæftede med de Fejl, som ovenfor ere paapegede, og om hvis Tilstedeværelse der synes at herske større eller mindre Enighed baade mellem Skolens Mænd og uden for Skolen, saa vil det vel dog være det eneste naturlige, naar man endelig skal til at reformere, da at faa Reformen gjort saa fuldstændig som muligt og lade den omfatte ogsaa de bestaaende Retninger. Men ikke engang en saadan almindelig Reform udelukkende af den lærde Skole synes at være fuldt tilfredsstillende; man maa utvivlsomt endnu gaa et meget stort og vigtigt Skridt videre.

I Nutiden har man i de Lande, hvor Demokratiets Tanker ere trængte mest igennem og have sat deres Præg paa den hele Samfundsordning i alle væsentlige Henseender, saaledes f. Eks. navnlig i Schweiz og Norge, regnet det for en af de allervigtigste Opgaver at faa ordnet det hele Skolevæsen saaledes, at der tilvejebringes en organisk Forbindelse mellem alle de forskellige Arter Skoler. Man har stræbt efter at skabe og har paa sine Steder virkelig allerede skabt en *Enheds-skole*, hvori Undervisningen føres frem fra neden til oven gennem en Række indbyrdes nøje sammenhængende og til hinanden afpassede Hovedtrin, indrettede hvert især efter en i sine store og væsentlige Grund-

træk fast og velordnet Undervisningsplan, der bestandig tager Sigte paa Sammenhængen og Helheden; med en saadan Ordning har det for øvrigt naturligvis meget godt kunnet lade sig forene, at det højeste Maal, hvor Skolens endelige Afslutning skal finde Sted, ikke gøres aldeles ensartet for alle dens Lærlinge, men at der ved den Maade, hvorpaa det bestemmes, ogsaa kan tages Hensyn til Lærlingenes forskellige individuelle Anlæg og Tilbøjeligheder. Det har selvfølgelig aldrig været eller kunnet være Meningen, at alle Lærlinge uden Undtagelse skulle gennemløbe hele den saaledes organiserede Enhedsskole fra først til sidst, idet jo de uundgaelige Forskelligheder saavel i naturlig Begavelse som i andre Henseender med Nødvendighed maa føre til, at adskillige maa standse eller holdes tilbage paa et eller andet af Skolens lavere Trin; men Tanken har været, at alle de Lærlinge, hvis Naturbegavelse ikke lægger dem nogen Hindringer i Vejen, og for hvis Vedkomme de andre (særlig de økonomiske) Forskelligheders hindrende Indflydelse kunne overvindes, skulle løbe Banen helt til Ende og høste det rigest mulige Udbytte deraf. Særlig har man maattet stræbe hen til, at Hensynet til Forældrenes Stand og, saa vidt muligt, ogsaa deres Formuesvilkaar faar saa lidt som muligt at sige for Afgørelsen af det Spørgsmaal, hvilken Undervisning deres Børn skulle have og til hvilket Maal de skulle føres frem; derfor har man, hvad Enhedsskolens Undervisningsordning og det tilstræbte højeste Dannelsesmaal angaar, bestræbt sig for at indrette den saaledes, at den ikke blev for „god“ eller fornem for de Lærlinge, hvis Forældre staa lavere paa Samfundets Stige, og heller ikke for ringe selv for dem, hvis Forældre staa paa det højeste Trin. Thi ganske vist bør man ikke stræbe efter det uopnaelige Maal at gøre alle Statsborgere til en ganske forskelsløs Mængde, men alt imedens man tager det nødvendige og tilbørlige Hensyn baade til de af Naturen selv og til de ad den historiske Udviklings Vej skabte Forskelle, kan man dog paa ingen Maade lade den Stræben efter Lighed mellem Borgerne falde, der fra første Færd hører med til et retfærdigt ordnet Samfunds Grundidé. Ligesom man altsaa stiller alle Borgere lige for Loven, og ligesom man ønsker, at enhver Statsborger paa sin Plads og i sin Gerning skal kunne virke med alle de Kræfter, der ere ham givne, uden selv at hemmes af andre eller hemme andre med noget utilbørligt Tryk, saaledes